

MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PREZÍDIUM POLICAJNÉHO ZBORU
národná kriminálna agentúra

SPRÁVA O STAVE VYŠETROVANIA
NA ÚSEKU EXTRÉMIZMU
ZA ROK 2021

Bratislava marec 2022

OBSAH

Úvod	3
1. Vybrané štatistické ukazovatele trestných spisov vedených na národnej kriminálnej agentúre pre trestné činy extrémizmu za rok 2021	4
1.1. Celkový počet trestných spisov (nápad)	4
1.2. Začaté trestné stíhanie	5
1.3. Ukončené trestné spisy	6
1.4. Vznesené obvinenia	7
2. Analýza problematiky vyšetrovania trestných činov extrémizmu	10
2.1. Celková situácia na úseku extrémizmu, porovnanie rokov 2021 a 2020	10
2.2. Štruktúra trestných činov extrémizmu	12
2.3. Ciele útokov	14
2.4. Charakteristika obvinených osôb	16
2.5. Modus operandi (spôsob spáchania)	18
3. Plnenie úloh národnou kriminálnou agentúrou ako gestorom na úseku boja proti extrémizmu	21

Úvod

Národná kriminálna agentúra Prezídia Policajného zboru (ďalej len „národná kriminálna agentúra“) je organizačnou zložkou Prezídia Policajného zboru, ktorá je na úseku extrémizmu zameraná predovšetkým na odhaľovanie a vyšetrovanie tohto druhu trestnej činnosti.

Súčasne plní úlohu gestora boja proti extrémizmu v rámci štruktúry Policajného zboru, aj Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, a to na národnej úrovni, ako aj vo vzťahu k zahraničiu. Na tento účel sleduje vývoj bezpečnostnej situácie v oblasti boja proti extrémizmu a realizuje výmenu informácií s domácimi aj zahraničnými partnermi.

Správa o stave vyšetrovania na úseku extrémizmu za rok 2021 obsahuje komplexné hodnotenie činnosti národnej kriminálnej agentúry a celkového stavu v oblasti boja proti extrémizmu v roku 2021, včítane údajov o trestných konaniach vedených pre trestné činy extrémizmu v roku 2021, analýzy týchto údajov a ich porovnania s predchádzajúcim obdobím.

Štatistické údaje o trestných konaniach vychádzajú z interných štatistík národnej kriminálnej agentúry vedených podľa potrieb národnej kriminálnej agentúry, sú v nich zohľadňované iné vecné a časové aspekty než v štatistikách kriminality zverejňovaných Ministerstvom vnútra SR a predstavujú najmä

- počty trestných spisov a v nich vydaných rozhodnutí v danom kalendárnom roku,
- počty trestných činov extrémizmu, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie v danom kalendárnom roku,
- počty osôb obvinených pre trestné činy extrémizmu v danom kalendárnom roku.

Na zaradenie trestného činu extrémizmu do štatistiky za daný kalendárny rok nemá vplyv dátum spáchania skutku.

1. Vybrané štatistické ukazovatele trestných spisov vedených na národnej kriminálnej agentúre pre trestné činy extrémizmu za rok 2021

	2021
Celkový počet trestných vecí	334
Nápad trestných vecí v roku 2021	177
Prešlo z roku 2020	150
Obnovené	7
Začatie trestného stíhania	96
Celkový počet ukončených vecí	207
pred začatím trestného stíhania - celkom	86
- odovzdané podľa § 197 ods. 1 písm. a) alebo b) TP	12
- odložené podľa § 197 ods. 1 písm. c) TP	0
- odmietnuté podľa § 197 ods. 1 písm. d) TP	55
- odložené podľa § 197 ods. 2 TP	1
- inak vybavené	18
po začatí trestného stíhania - celkom	121
- návrh na podanie obžaloby	24
- návrh na konanie o dohode o vine a treste	21
- postúpenie vecí podľa § 214 TP	11
- zastavenie trestného stíhania podľa § 215 TP	23
- podmienené zastavenie TS podľa § 216 TP	1
- prerušenie trestného stíhania podľa § 228 TP	27
- inak vybavené	14
Počet obvinených osôb	72

1.1 Celkový počet trestných vecí (nápad)

V roku 2021 národná kriminálna agentúra celkovo konala v **334** trestných veciach týkajúcich sa **trestných činov extrémizmu** podľa § 140a Trestného zákona.

Z celkového počtu 334 trestných vecí bolo **177** trestných vecí prijatých do vyšetrovania v roku 2021 (nápad), **150** neukončených vecí prešlo z minulého obdobia a **sedem** trestných vecí z minulého obdobia, ktoré boli k 1. januáru 2021 vedené ako ukončené, boli v roku 2021

obnovené. Z obnovených vecí bola jedna obnovená z dôvodu pokračovania v trestnom stíhaní, dve boli obnovené z dôvodu zrušenia uznesenia o odovzdaní veci na prejednanie priestupku, jedna z dôvodu zrušenia uznesenia o odmietnutí veci, dve z dôvodu vrátenia návrhu na konanie o dohode o vine a treste a jedna z dôvodu vrátenia návrhu na podanie obžaloby.

1.2 Začaté trestné stíhanie

V roku 2021 bolo začaté trestné stíhanie pre trestné činy extrémizmu v **96** prípadoch.

Pokiaľ ide o štruktúru trestných činov v konaniach, v ktorých bolo začaté trestné stíhanie, z hľadiska druhu trestného činu extrémizmu, v roku 2021 bolo zaznamenaných **najviac** trestných činov **prejavu sympatie k hnutiu smerujúcemu k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 422** Trestného zákona, ktorých bolo 37. Druhým najčastejšie sa vyskytujúcim trestným činom bol trestný čin **prechovávanie extrémistického materiálu podľa § 422c** Trestného zákona, v počte 31 prípadov. Tretím najčastejšie sa vyskytujúcim trestným činom bol trestný čin **rozširovania extrémistického materiálu podľa § 422b** Trestného zákona, v počte 30 prípadov.

Prehľad trestných činov extrémizmu podľa právnej kvalifikácie

§	Právna kvalifikácia skutku podľa Trestného zákona									
	421	422	422a	422b	422c	422d	423	424	424a	140 písm. e)
počet	5	37	6	30	31	6	13	13	0	20

Pozn. V rámci jedného trestného konania bolo začaté trestné stíhanie aj pre viac trestných činov

V menšej miere sa vyskytli trestné činy spáchané z osobitného motívu podľa § 140 písm. e) Trestného zákona, teda z nenávisťi voči skupine osôb alebo jednotlivcovi pre ich skutočnú alebo domnelú príslušnosť k niektorej rase, národu, národnosti, etnickej skupine, pre ich skutočný alebo domnelý pôvod, farbu pleti, pohlavie, sexuálnu orientáciu, politické presvedčenie alebo náboženské vyznanie, išlo o 20 prípadov, ďalej trestné činy hanobenia

národa, rasy a presvedčenia podľa § 423 Trestného zákona s 13 prípadmi a trestné činy podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti podľa § 424 Trestného zákona tiež s 13 prípadmi.

Ostatné trestné činy extrémizmu tradične nie sú významne zastúpené, resp. sa vôbec nevyskytli. Pri trestných činoch výroby extrémistického materiálu podľa § 422a Trestného zákona išlo o päť prípadov, pri trestnom čine založenia, podpory a propagácie hnutia smerujúceho k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 421 Trestného zákona o tri prípady a pre trestný čin apartheidu a diskriminácie skupiny osôb podľa § 424a Trestného zákona nebolo v roku 2020 začaté trestné stíhanie ani v jednom prípade.

1.3 Ukončené trestné spisy

V roku 2021 národná kriminálna agentúra celkovo ukončila **207** trestných vecí týkajúcich sa extrémistickej trestnej činnosti.

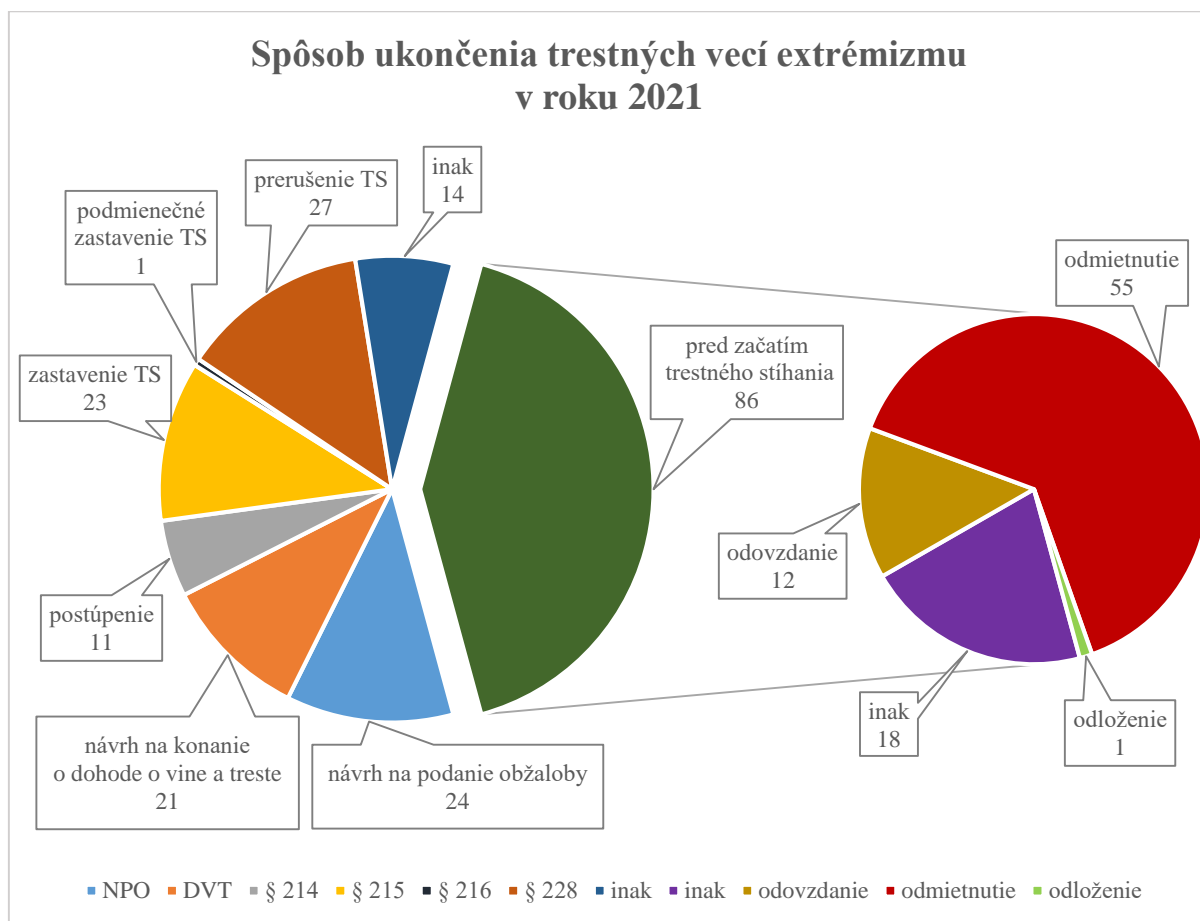
Pred začatím trestného stíhania bolo ukončených **86** prípadov. Najčastejšie bolo rozhodnuté o odmietnutí veci podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, a to v **55** prípadoch. V **12** prípadoch bola vec odovzdaná na prejednanie priestupku podľa § 197 ods. 1 písm. a) a **jedna** vec odložená podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku. Iným spôsobom bolo vybavených **18** vecí, z toho administratívnym postúpením inému orgánu činnému v trestnom konaní mimo národnej kriminálnej agentúry z dôvodu príslušnosti **šest'** vecí, administratívnym postúpením v rámci národnej kriminálnej agentúry **jedna** vec a z iných administratívnych dôvodov **11** vecí.

Po začatí trestného stíhania bolo ukončených **121** prípadov týkajúcich sa trestných činov extrémizmu. Návrhom na podanie obžaloby podľa § 209 ods. 1 Trestného poriadku bolo skončených **24** trestných vecí, návrhom na konanie o dohode o vine a treste podľa § 232 Trestného poriadku **21** vecí, postúpením na prejednanie priestupku podľa § 214 Trestného poriadku **11** vecí a podmiennečným zastavením trestného stíhania podľa § 216 Trestného poriadku **jedna** vec.

Trestné stíhanie pre trestné činy extrémizmu bolo v roku 2021 v **23** prípadoch zastavené podľa § 215 Trestného poriadku a v **27** prípadoch prerušené podľa § 228 Trestného poriadku.

Iným spôsobom bolo vybavených **14** vecí. Z nich spojením vecí podľa § 21 ods. 3 Trestného poriadku (per analogiam) bolo ukončených **osem** vecí, administratívnym postúpením

inému orgánu činnému v trestnom konaní mimo národnej kriminálnej agentúry **štyri** veci a administratívnym postúpením v rámci národnej kriminálnej agentúry **dve** veci.

Keďže o veciach ukončených administratívnym postúpením v rámci národnej kriminálnej agentúry bolo naďalej konané na národnej kriminálnej agentúre, v celkovom nápade aj celkovom počte trestných vecí uvedených v kapitole 1.1 sú tieto veci započítané len raz.

1.4 Vznesené obvinenia

V roku 2021 národná kriminálna agentúra celkovo vznesla obvinenie **72** osobám za **96** skutkov napĺňajúcich znaky niektorého, alebo viacerých trestných činov extrémizmu. Jednej osobe bolo vznesené obvinenie **tri**krát a ďalšej osobe **dvakrát**, v rôznom čase, v rôznych trestných veciach, za rôzne skutky. Tieto osoby sú v prehľade započítané vždy iba raz.

V predchádzajúcom období nebolo ukončených 39 trestných vecí, v ktorých bolo vznesené obvinenie 51 fyzickým osobám, z nich dve boli stíhané väzobne. V roku 2021 boli

obnovené tri trestné veci ukončené v roku 2020, v ktorých bolo v predchádzajúcom období vznesené obvinenie trom osobám. Dve veci boli obnovené z dôvodu vrátenia návrhu na konanie o dohode o vine a treste a jedna z dôvodu vrátenia návrhu na podanie obžaloby.

V roku 2021 bolo **najčastejšie** vznesené obvinenie za trestný čin **prejavu sympatie k hnutiu smerujúcemu k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 422** Trestného zákona, a to 40 osobám. Za trestný čin **prechovávanie extrémistického materiálu podľa § 422c** Trestného zákona bolo vznesené obvinenie 30 osobám a za trestný čin **rozširovania extrémistického materiálu podľa § 422b** Trestného zákona 22 osobám.

Štruktúra počtu obvinených podľa spáchaného trestného činu

§	Právna kvalifikácia skutku podľa Trestného zákona									
	421	422	422a	422b	422c	422d	423	424	424a	140 písm. e)
počet * obvinených	0	40	8	22	30	5	7	6	0	10
§	337		359			360		364		
počet * obvinených	1		1			5		3		

* Jednotlivým obvineným osobám bolo vznesené obvinenie aj pre viacero trestných činov

Za trestné činy spáchané z osobitného motívu podľa § 140 písm. e) Trestného zákona, teda z nenávisťi voči skupine osôb alebo jednotlivcovi pre ich skutočnú alebo domnelú príslušnosť k niektorej rase, národu, národnosti, etnickej skupine, pre ich skutočný alebo domnelý pôvod, farbu pleti, pohlavie, sexuálnu orientáciu, politické presvedčenie alebo náboženské vyznanie, bolo v roku 2021 vznesené obvinenie 10 osobám. Išlo najčastejšie o trestné činy výtržníctva podľa § 364 Trestného zákona (5 prípadov) a trestné činy nebezpečného vyhrážania podľa § 360 Trestného zákona (3 prípady) spáchané z osobitného motívu.

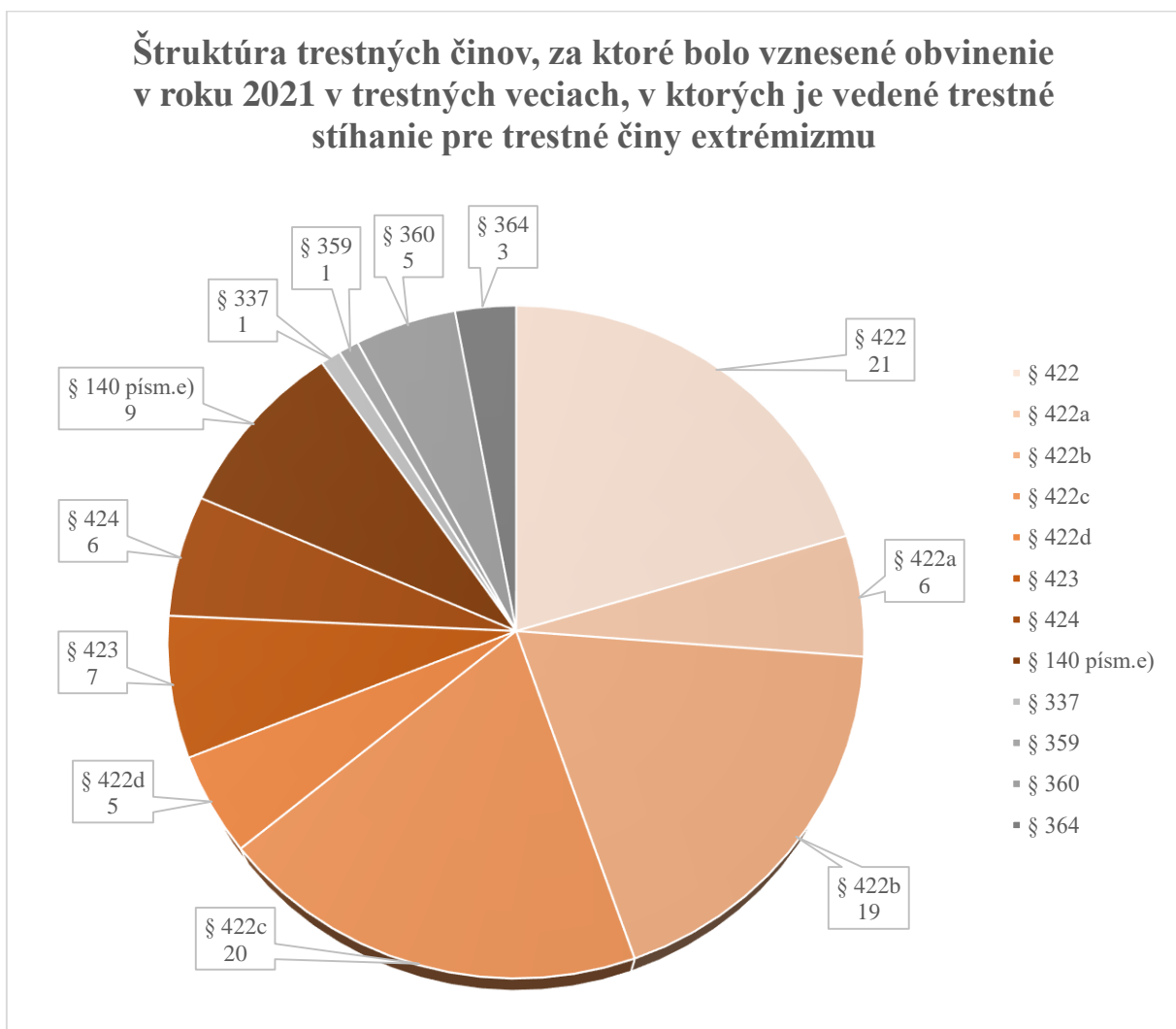
Za trestný čin výroby extrémistických materiálov podľa § 422a Trestného zákona bolo vznesené obvinenie ôsmim osobám, za trestný čin hanobenia národa, rasy a presvedčenia podľa § 423 Trestného zákona siedmim osobám, za trestný čin podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisťi podľa § 424 Trestného zákona šiestim osobám a piatim za trestný čin popierania a schvaľovania holokaustu, zločinov politických režimov a zločinov proti ľudskosti podľa § 422d Trestného zákona. Za ostatné trestné činy extrémizmu nebolo v hodnotenom období vznesené obvinenie žiadnej osobe.

V roku 2021 sa vyskytlo 10 prípadov, keď bolo v jednej trestnej veci vedené trestné stíhanie proti konkrétnej osobe (osobám) **v spoločnom konaní** za trestné činy extrémizmu

a súčasne aj za **iné trestné činy, bez osobitného motívu** podľa § 140 písm. e) Trestného zákona. Pokiaľ ide o tieto **iné trestné činy**, piatim osobám bolo vznesené obvinenie za trestný čin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 Trestného zákona, trom osobám za trestný čin výtržníctva podľa § 364 Trestného zákona a po jednej osobe za trestný čin podnecovania podľa § 337 Trestného zákona a za trestný čin násilia proti skupine obyvateľov podľa § 359 Trestného zákona.

Vzhľadom na to, že v jednotlivých trestných veciach bolo stíhaných častokrát viacero osôb v postavení spolupáchateľov, celkové **počty trestných činov extrémizmu**, pre ktoré bolo v roku 2021 vznesené obvinenie, sú nižšie. Ich pomerné zastúpenie však v podstate kopíruje štruktúru počtu obvinených, ako vyplýva z nasledujúceho grafu. Pri iných trestných činoch sú počty rovnaké, keďže nešlo o trestné činy spáchané spolupáchateľstvom.

Národná kriminálna agentúra v hodnotenom období nevedla trestné stíhanie voči žiadnej osobe, ktorá by trestnú činnosť extrémizmu spáchala ako člen organizovanej skupiny, zločineckej skupiny, teroristickej skupiny alebo extrémistickej skupiny.

2. Analýza problematiky vyšetrovania trestných činov extrémizmu

2.1 Celková situácia na úseku extrémizmu, porovnanie rokov 2021 a 2020

V oblasti prejavov extrémizmu v roku 2021 bola celková situácia v Slovenskej republike, veľmi podobne ako v roku 2020, výrazne ovplyvnená pandemickým stavom.

V roku 2021 došlo k prehĺbeniu polarizácie spoločnosti v rámci témy pandémie COVID-19 a k otvoreným prejavom odporu obyvateľstva proti opatreniam štátu na boj proti šíreniu koronavírusu, najmä proti očkovaniu a rôznym obmedzeniam v osobnom živote obyvateľstva, aj v hospodárskej oblasti. Tieto nálady obyvateľstva boli rovnako ako v predchádzajúcom roku využívané rôznymi subjektami s extrémistickým zmysľaním na cielenie svojich nenávistných prejavov najmä proti Židom, v menšej miere aj proti Rómom a migrantom. V kybernetickom priestore, predovšetkým na sociálnych sieťach sa vo veľkej miere vyskytovali prípady, keď v rámci prejavov odporu voči protipandemickým opatreniam, bez akéhokoľvek extrémistického pozadia, postačoval jediný prejav nenávisti extrémistickej povahy na spustenie vlny nenávistných prejavov voči dotknutej skupine obyvateľstva.

Na tento účel boli využívané prevažne dezinformácie o neexistencii vírusu SARS-CoV-2, nebezpečnosti očkovacích látok, najmä nepravdivé informácie spájajúce smrť konkrétnych osôb s očkovaním, dezinformácie o vkladaní čipov spolu s očkovacou látkou do tela očkovanej osoby, ako aj dezinformácie o zotročovaní ľudí prostredníctvom vakcín, ktoré majú vyvolávať závislosť. Podľa týchto teórií vinníkom v tejto situácii sú korporácie so židovským pozadím, resp. konkrétne osoby, George Soros, či Bill Gates. Nenávistné prejavy s rómskym prvkom spočívali najmä vo vzájomnom obviňovaní medzi príslušníkmi rómskeho etnika a majoritného obyvateľstva z nedodržiavania protipandemických opatrení, odmietania očkovania a tým prispievania k šíreniu koronavírusu.

Okrem toho boli naďalej prítomné aj dovtedy štandardné prejavy extrémizmu, v kybernetickom priestore aj mimo neho, bez väzby na pandémiu COVID-19.

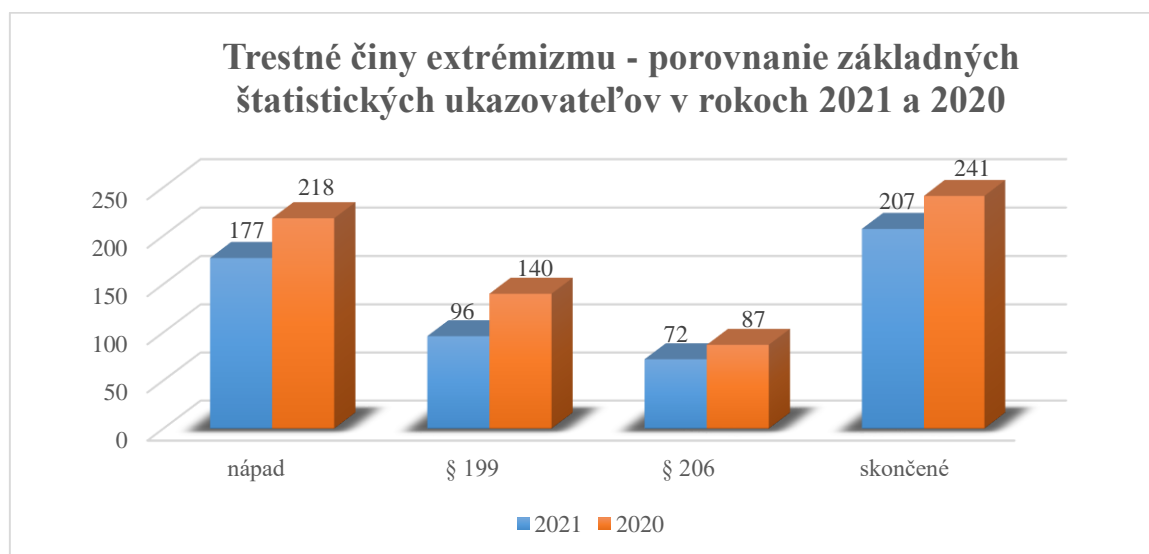
Miera tolerancie k nenávistným prejavom ako takým sa v roku 2021 oproti predchádzajúcemu obdobiu ešte viac znížila. Táto skutočnosť sa odrazila v relatívne vysokom počte podnetov od verejnosti a ďalších subjektov, ktoré boli vyhodnocované národnou kriminálnou agentúrou z hľadiska protiprávnosti. Vzhľadom na to, že laická verejnosť pri podávaní podnetov nie vždy správne vyhodnotí vecnú príslušnosť štátnych orgánov alebo nevie presne, čo možno považovať za trestný čin extrémizmu, prípadne priestupok extrémizmu, predmetom podnetov boli nielen prejavy extrémizmu, ktoré sú podľa právneho poriadku

Slovenskej republiky trestnými činmi extrémizmu, prípadne aspoň priestupkami extrémizmu, ale v čoraz väčšom rozsahu ako po minulé roky aj rôzne prejavy netolerancie alebo útoky, ktoré boli inými trestnými činmi alebo priestupkami, resp. ani nešlo o protiprávne konanie.

Pretrvávajúci trend uzatvárania sa páchatel'ov extrémistickej trestnej činnosti do skupín bez možnosti voľného prístupu tretích osôb, tak v kybernetickom priestore, ako aj mimo neho, ako aj opatrenia prevádzkovateľov sociálnych sietí na ochranu osobných údajov, sťažovali prístup policajtom národnej kriminálnej agentúry k informáciám potrebným na účely odhaľovania tejto trestnej činnosti.

V roku 2021 možno oproti roku 2020 na úseku boja proti extrémizmu konštatovať **pokles nápadu trestných vecí, počtu začatých trestných stíhaní, počtu obvinených osôb, aj ukončených trestných vecí.** Napriek nižšiemu počtu ukončených trestných vecí v absolútnych číslach došlo k **zníženiu rozpracovanosti** a do roku 2022 prešlo menej trestných vecí ako prešlo z roku 2020 do roku 2021. V porovnaní s rokom 2020 nedošlo v roku 2021 k výraznej zmene štruktúry trestných činov extrémizmu, čo do druhu trestných činov a spôsobov ich spáchania.

Národná kriminálna agentúra v roku 2021 prijala do vyšetrovania **177** trestných vecí v súvislosti s trestnými činmi extrémizmu, zatiaľ čo v roku 2020 ich bolo **218**. Celkom viedla v roku 2021 vyšetrovanie pre trestné činy extrémizmu v **334** trestných veciach oproti **385** trestným veciam v roku 2020. V roku 2021 bolo začaté trestné stíhanie v **96** z týchto trestných vecí, kým v roku 2020 ich bolo **140**, obvinenie bolo vznesené **72** osobám oproti **87** osobám obvineným v roku 2020, a v **207** trestných veciach bolo vyšetrovanie ukončené, kým v roku 2020 ich bolo ukončených **241**.

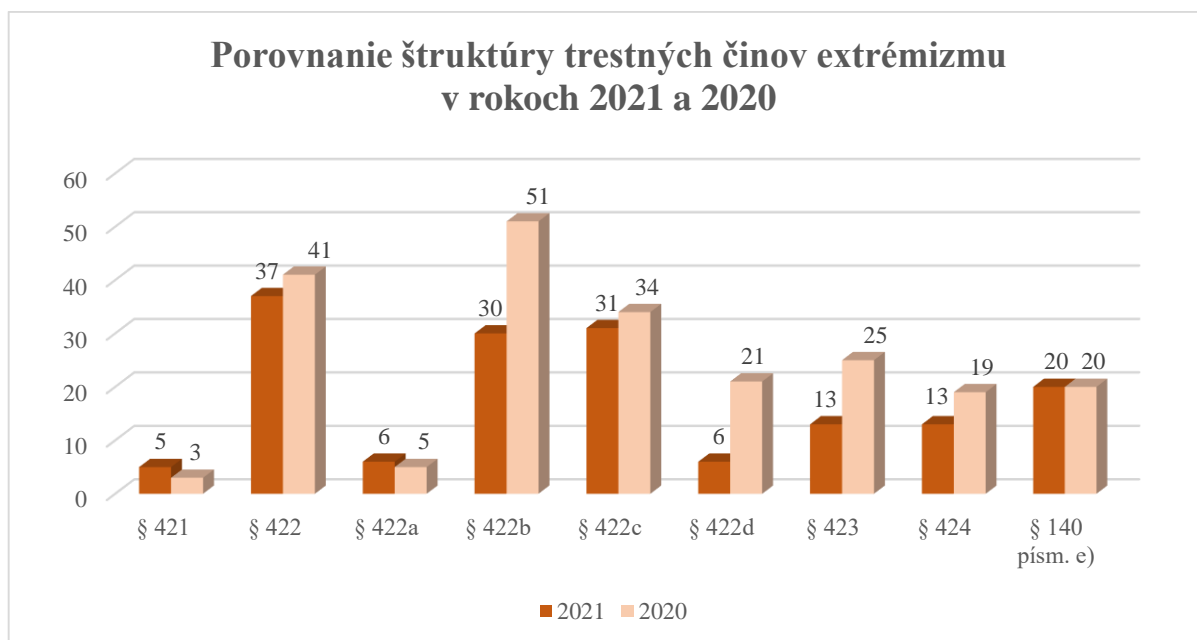

V roku **2021** bolo predložených 24 návrhov na podanie obžaloby na **25 páchatel'ov** a 21 návrhov na dohodu o vine a treste vo vzťahu k **23 páchatel'om**. Oproti tomu v roku **2020** išlo o 15 návrhov na podanie obžaloby na 22 páchatel'ov a 39 návrhov na dohodu o vine a treste vo vzťahu k 42 páchatel'om.

2.2 Štruktúra trestných činov extrémizmu

Pokiaľ ide o štruktúru trestných činov extrémizmu z hľadiska **druhu trestného činu**, pre ktoré bolo v roku 2021 začaté trestné stíhanie, **najviac** bolo zaznamenaných trestných činov **prejavu sympatie k hnutiu smerujúcemu k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 422** Trestného zákona. Išlo o 37 trestných činov, čo oproti minulému roku, keď ich bolo zaznamenaných 41, predstavuje pokles o 10 %.

Druhým najčastejšie sa vyskytujúcim trestným činom bol trestný čin **prechovávania extrémistického materiálu podľa § 422c** Trestného zákona s 31 prípadmi (pokles o 10%) a tretí najčastejšie sa vyskytujúci trestný čin bol trestný čin **rozširovania extrémistického materiálu podľa § 422b** Trestného zákona s 30 prípadmi (pokles o 70 % na úroveň z roku 2019).

Trestné činy spáchané z **osobitného motívu podľa § 140 písm. e)** Trestného zákona, teda z nenávisťi voči skupine osôb alebo jednotlivcovi pre ich skutočnú alebo domnelú príslušnosť k niektorej rase, národu, národnosti, etnickej skupine, pre ich skutočný alebo

domnelý pôvod, farbu pleti, pohlavie, sexuálnu orientáciu, politické presvedčenie alebo náboženské vyznanie, sa v minulosti vyskytovali medzi tromi najčastejšie sa objavujúcimi trestnými činmi extrémizmu. V období pandémie COVID-19 ich počet poklesol, a teda v roku 2021 ich bolo 20, rovnako ako v roku 2020.

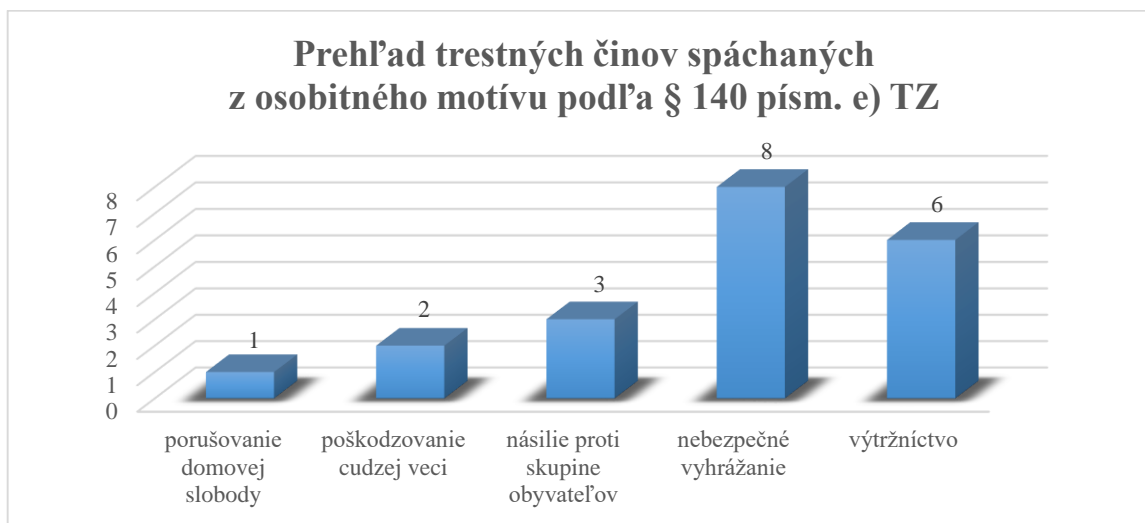
V porovnaní s rokom 2020 došlo v roku 2021 k výraznému, viac ako trojnásobnému poklesu, pri trestnom čine popierania a schvaľovania holokaustu, zločinov politických režimov a zločinov proti ľudskosti podľa § 422d Trestného zákona (zo 21 na 6), čím sa počet týchto trestných činov vrátil na úroveň z roku 2019. Pri trestnom čine hanobenia národa, rasy a presvedčenia podľa § 423 Trestného zákona došlo k poklesu o 48 % (z 25 na 13), pri trestnom čine podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti podľa § 424 Trestného zákona k poklesu o 32 % (z 19 na 13), pri trestnom čine výroby extrémistického materiálu podľa § 422a Trestného zákona k nárastu o 20 % (z 5 na 6) a pri trestnom čine založenia, podpory a propagácie hnutia smerujúceho k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 421 Trestného zákona k nárastu o 67 % (z 3 na 5).

Pre trestný čin apartheidu a diskriminácie skupiny osôb podľa § 424a Trestného zákona nebolo v roku 2021 začaté trestné stíhanie ani v jednom prípade.

Osobitne však treba poukázať na nový fenomén roku 2021 súvisiaci s protipandemickými opatreniami. Národná kriminálna agentúra zaznamenala výrazne zvýšený počet podnetov občanov viažucich sa k trestnému činu apartheidu a diskriminácie skupiny osôb podľa § 424a Trestného zákona, ktorého podstatou je podľa oznamovateľov diskriminácia osôb, ktoré neboli ochotné rešpektovať protipandemické opatrenia, ako sú prekrytie horných dýchacích ciest, či podrobenie sa testovaniu na prítomnosť koronavírusu, alebo ktoré neboli očkované proti koronavírusu alebo neprekonali ochorenie COVID-19, a z týchto dôvodov sa nemohli zúčastniť určitých aktivít alebo nemohli vstúpiť do určitých priestorov. V trestnom konaní bolo v roku 2021 zaznamenaných celkovo 33 takýchto prípadov. Z nich v dvadsiatich bolo podané trestné oznámenie odmietnuté podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku a v dvoch vo veci nebolo konané z dôvodu nedostatku formálnych náležitostí podania, pričom všetky tieto rozhodnutia boli v plnom rozsahu akceptované prokurátorom. V 11 prípadoch o trestných oznámeniach nebolo rozhodnuté ku koncu roka 2021 a prešli do roka 2022.

Nezmenený stav v počte trestných činov spáchaných z **osobitného motívu** podľa § 140 písm. e) Trestného zákona v rokoch 2021 a 2020, ktorý však znamená výrazné zníženie ich počtu oproti predchádzajúcim obdobiam, možno pripísať opatreniam na zamedzenie šírenia pandémie COVID-19, najmä obmedzeniu možnosti osobného styku osôb na verejnosti, osobitne zatvoreniu reštauračných a iných zariadení. Vzhľadom na povahu týchto trestných

činov sú tieto páchané predovšetkým na verejnosti a pri osobnom kontakte páchatel'a a obeť. V roku 2021 najčastejšie išlo o trestné činy nebezpečného vyhrážania podľa § 360 Trestného zákona (8 prípadov) a výtržníctva podľa § 364 Trestného zákona (6 prípadov).

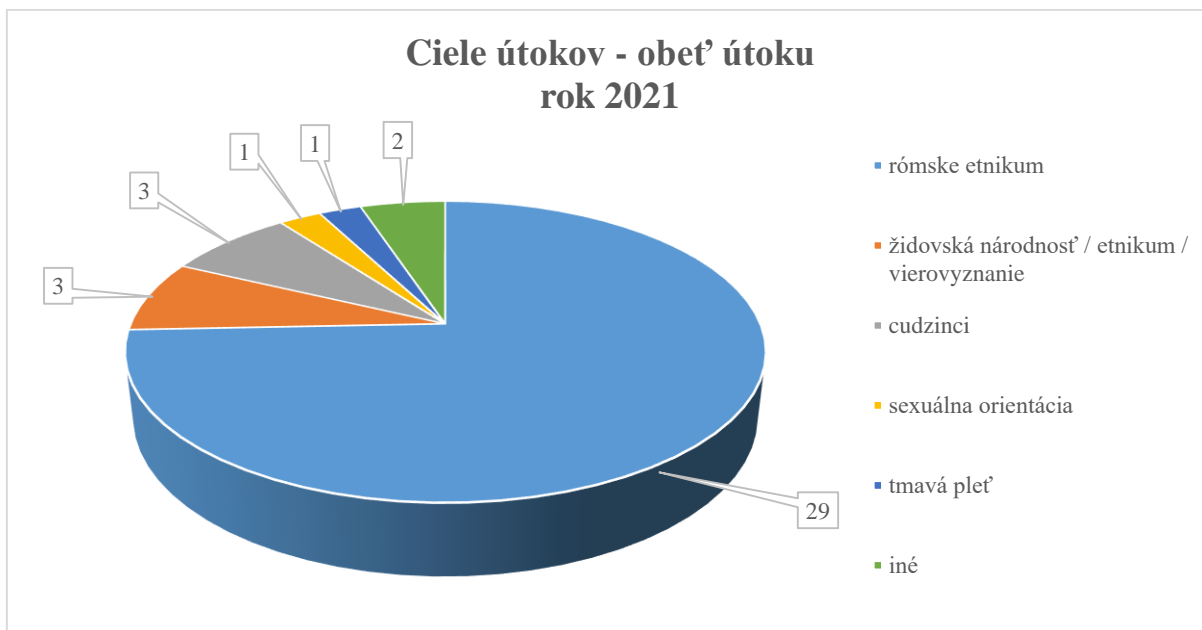

Pokiaľ ide o **extrémistickú orientáciu**, aj v roku 2021 sa takmer výlučne vyskytovali prejavy pravicového extrémizmu, prípady ľavicového extrémizmu boli zaznamenané tri.

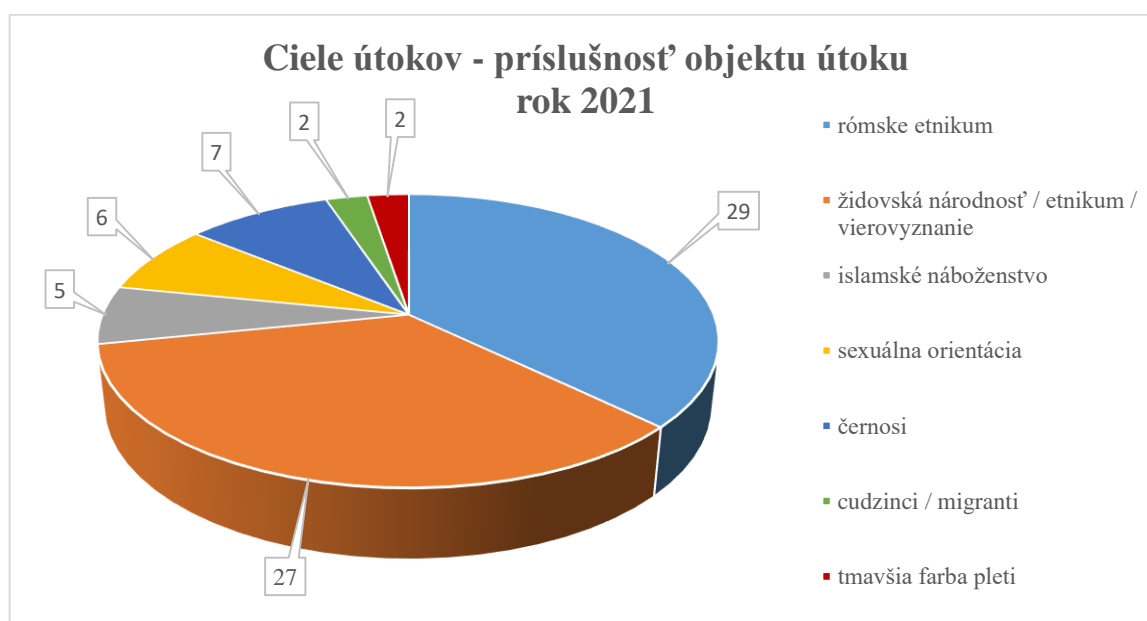
2.3 Ciele útokov

Trestné činy extrémizmu charakterizuje skutočnosť, že **útoky** sú najčastejšie **namierené** proti určitej osobe alebo proti neurčitému okruhu osôb pre ich príslušnosť ku konkrétnej skupine osôb, charakteristickej individuálne neovplyvniteľnými faktormi, ako sú napríklad rasa, národ, farba pleti, sexuálna orientácia, alebo individuálne ovplyvniteľnými faktormi, ako sú napríklad politické presvedčenie, či náboženské vyznanie.

Podľa tohto kritéria bolo zaznamenaných vo veciach za rok 2021, v ktorých bolo možné identifikovať konkrétnu obeť útoku, najviac útokov proti osobám, ktoré patria k rómskemu etniku alebo pre domnelú príslušnosť k rómskemu etniku (29 osôb). V dvoch ďalších prípadoch išlo o útoky proti osobám z majoritného obyvateľstva, ktoré sa postavili na obranu napadnutých osôb patriacich k rómskemu etniku. Útoky pre príslušnosť alebo domnelú príslušnosť k židovskému etniku boli namierené proti trom fyzickým osobám, útoky z dôvodu, že obeť je cudzincom, boli namierené proti trom osobám, útoky pre sexuálnu orientáciu a útoky pre tmavšiu pleť zhodne proti jednej osobe.

Nie vždy možno pri trestnom čine identifikovať konkrétneho poškodeného. Pri hodnotení cielenia extrémistických útokov vo všeobecnosti, teda aj proti konkrétnej osobe (poškodenému) aj proti neurčitému okruhu osôb, možno konštatovať, že pri trestných činoch, za ktoré bolo v roku 2021 začaté trestné stíhanie, aj za ktoré bolo vznesené obvinenie, bolo najviac útokov proti rómskemu etniku, a to 29. Pre útoky proti príslušnosti k židovskému etniku bolo vedené konanie o 27 trestných činoch. Výrazne nižší počet útokov bol zaznamenaný aj proti černochoch (7), pre sexuálnu orientáciu (6) a proti moslimom a pre príslušnosť k islamu (5). Pre tmavšiu farbu pleti a proti cudzincom / migrantom boli namierené útoky vyšetrowané zhodne v dvoch trestných veciach. Ak boli v danej trestnej veci viaceré konkrétne poškodené osoby z jednej kategórie, v tomto členení sú započítané len raz.

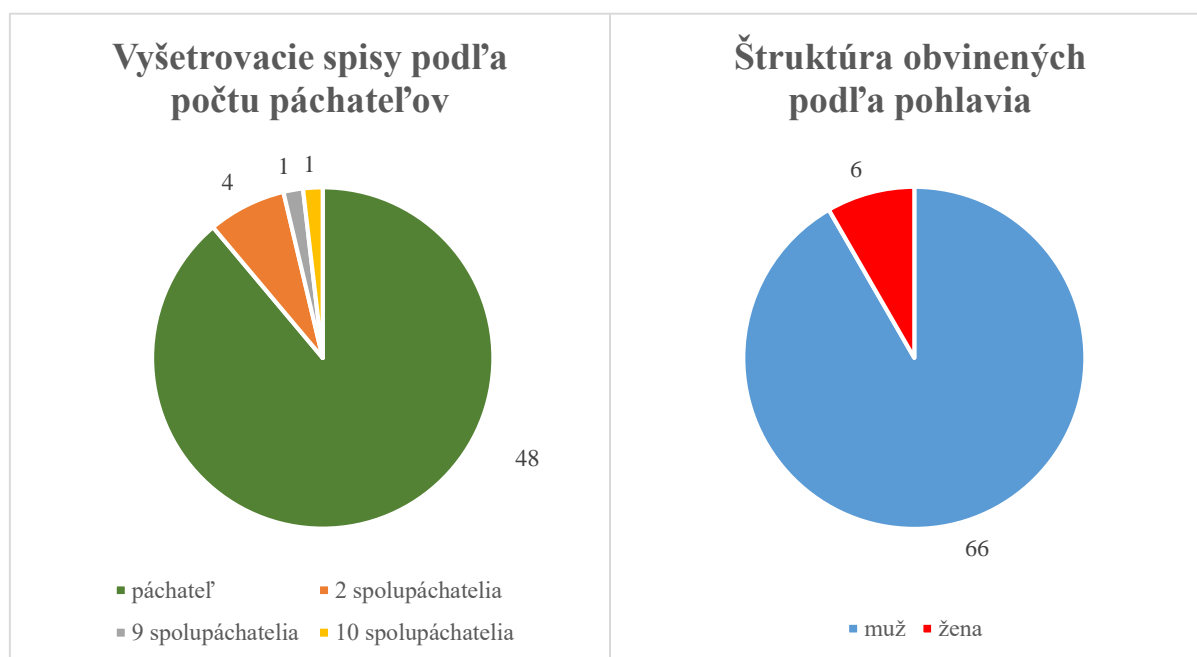

Ak teda páchatel' smeruje útok proti konkrétnej osobe, pričom častokrát ide o prípad osobného stretu páchatel'a s obeťou trestného činu extrémizmu, jednoznačne prevažujú útoky proti rómskemu etniku, pričom útoky proti židovskému etniku nie sú významne zastúpené. Ak sa však berú do úvahy aj útoky nenamierené proti konkrétnym osobám, ktoré sa v prevažnej miere odohrávajú v kybernetickom priestore, počet protižidovských útokov je výrazne vyšší, pričom v roku 2021 takmer dosiahol úroveň počtu protirómskych útokov.

Tento trend možno pripísať skutočnosti, že v rámci Slovenska sú prejavy extrémizmu mimo internetu skôr dôsledkom napätia medzi majoritnou časťou obyvateľstva a menšinovým rómskym etnikom, ktoré je okrem iného spôsobené a podporované myšlienkami o neschopnosti rómskeho etnika rešpektovať spoločenské normy. Oproti tomu prejavy extrémizmu na internete sú skôr výsledkom šírenia celosvetových extrémistických myšlienok založených na historických predsudkoch a hľadani zástupných príčin negatívnych spoločenských javov, pričom sú najčastejšie prostriedkom na vyjadrenie frustrácie, hnevu a nespokojnosti páchatel'a so spoločenskou situáciou.

2.4 Charakteristika obvinených osôb

Pokiaľ ide o **charakteristiku obvinených**, ktorí boli obvinení z jedného alebo viacerých trestných činov extrémizmu v roku 2021, prevažne bola extrémistická trestná činnosť páchaná jednotlivcami, a to v 48 trestných veciach, v štyroch prípadoch išlo o spolupáchatel'stvo dvoch

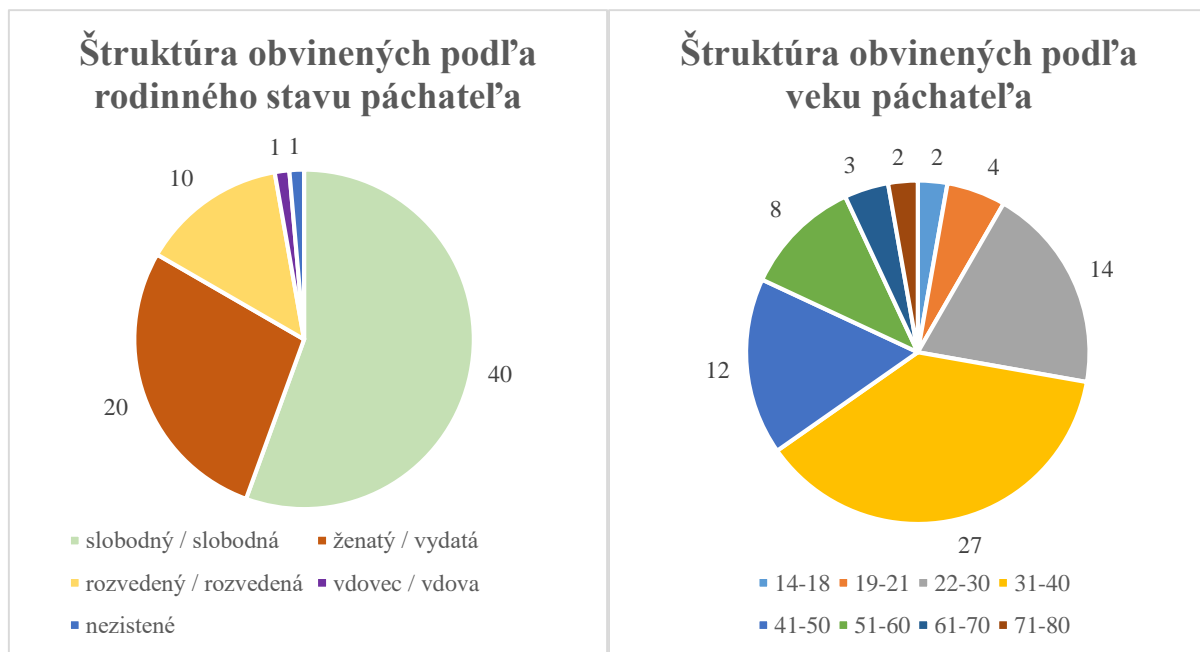

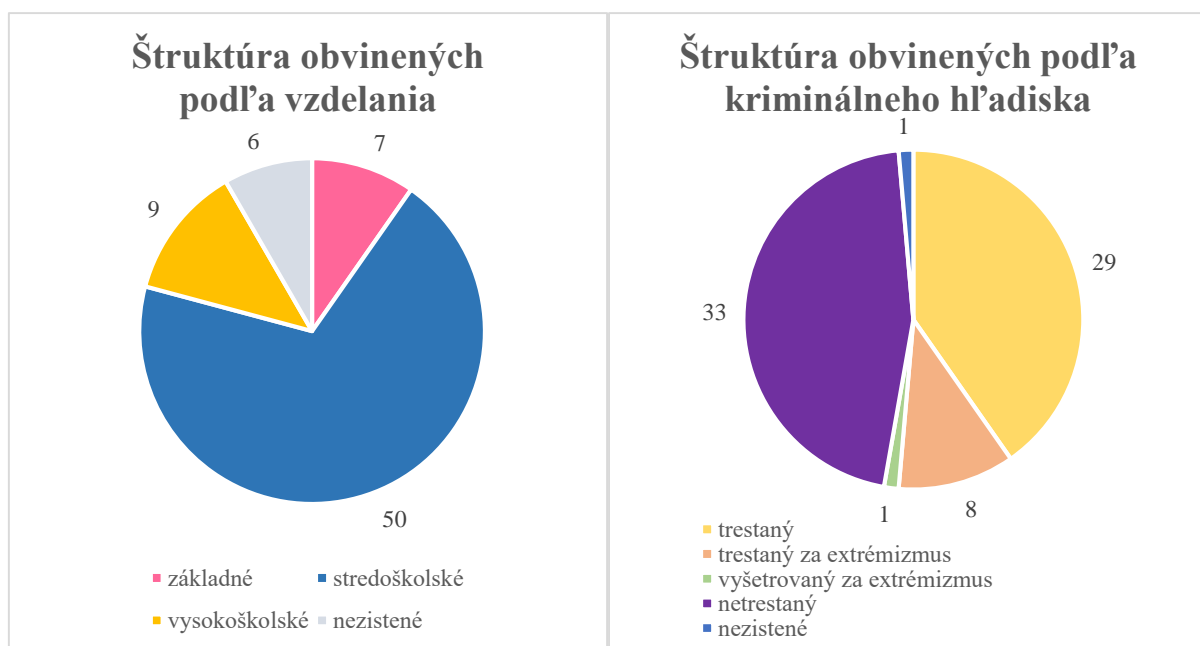
obvinených, v jednom prípade o spolupáchateľstvo deviatich obvinených a v jednom prípade o spolupáchateľstvo desiatich obvinených.

Páchateľmi boli v prevažnej väčšine muži, v šiestich prípadoch ženy.

Viac ako polovica páchatel'ov extrémistickej trestnej činnosti obvinených v roku 2021 je slobodných. Až tri štvrtiny páchatel'ov bolo vo veku 20 až 50 rokov.

Viac ako dve tretiny páchatel'ov trestných činov extrémizmu, ktorí boli obvinení v roku 2021, dosiahli najviac stredoškolské vzdelanie.

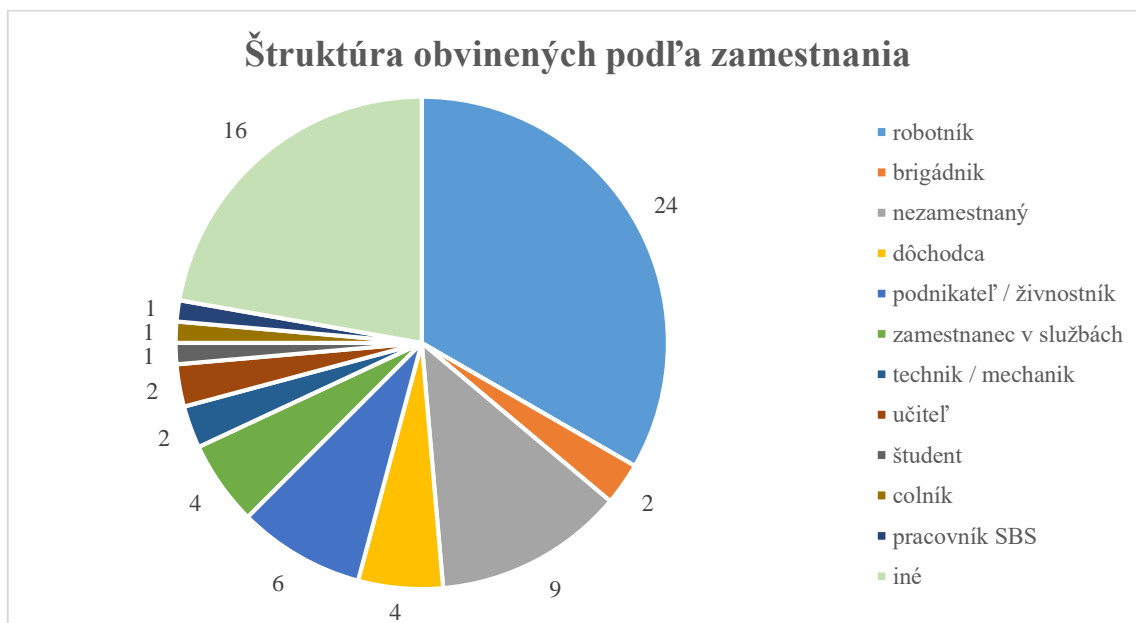

Trestné činy extrémizmu sú páchané rovnako páchatel'mi, ktorí neboli v minulosti trestaní za žiadnu trestnú činnosť (34), ako aj páchatel'mi, ktorí v minulosti trestaní boli (29).

Každoročne sa zvyšuje počet páchatel'ov extrémistickej trestnej činnosti, ktorí už boli za takúto trestnú činnosť v minulosti potrestaní, v roku 2021 ich bolo osem, z toho jeden páchatel' dokonca dvakrát.

V jednom prípade išlo o obvineného v minulosti trestaného za inú než extrémistickú trestnú činnosť a súčasne v minulosti vyšetrovaného za trestný čin extrémizmu, za ktorý je v súčasnosti obžalovaný.

Najčastejšie sú páchatel'mi extrémistickej trestnej činnosti robotníci a nezamestnaní.

Typickým páchatel'om extrémistickej trestnej činnosti je teda slobodný muž so stredoškolským vzdelaním vo veku 31 až 40 rokov, ktorý v zamestnaní vykonáva prácu nevyžadujúcu vysokú odbornosť.

2.5 Modus operandi (spôsob spáchania)

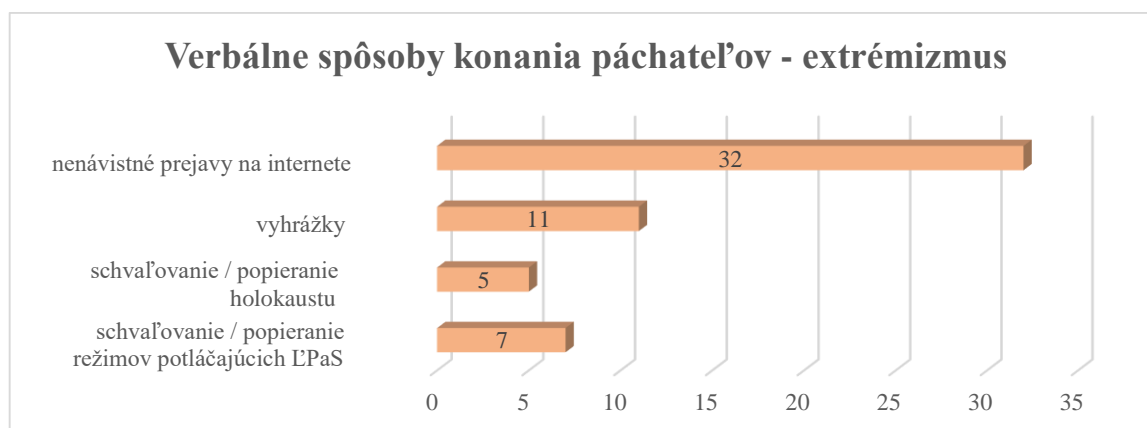
Zo spôsobov, ktorými boli spáchané **trestné činy extrémizmu**, pre ktoré bolo v roku 2021 začaté trestné stíhanie, sa najčastejšie vyskytujú prípady nenávistných prejavov z dôvodu príslušnosti k národu, rase, či presvedčeniu (32 prípadov), rozširovania extrémistických materiálov (30 prípadov) a prechovávanía extrémistických materiálov (30 prípadov).

V 96 trestných veciach, v ktorých bolo v roku 2021 začaté trestné stíhanie národnou kriminálnou agentúrou pre trestné činy extrémizmu, sa trestné stíhanie viedlo pre 79 konaní spáchaných prostredníctvom internetu a e-mailu, najmä prostredníctvom sociálnych sietí vo forme príspevkov a komentárov k príspevkom. Na verejnosti, napríklad na ulici, či vo verejnosti

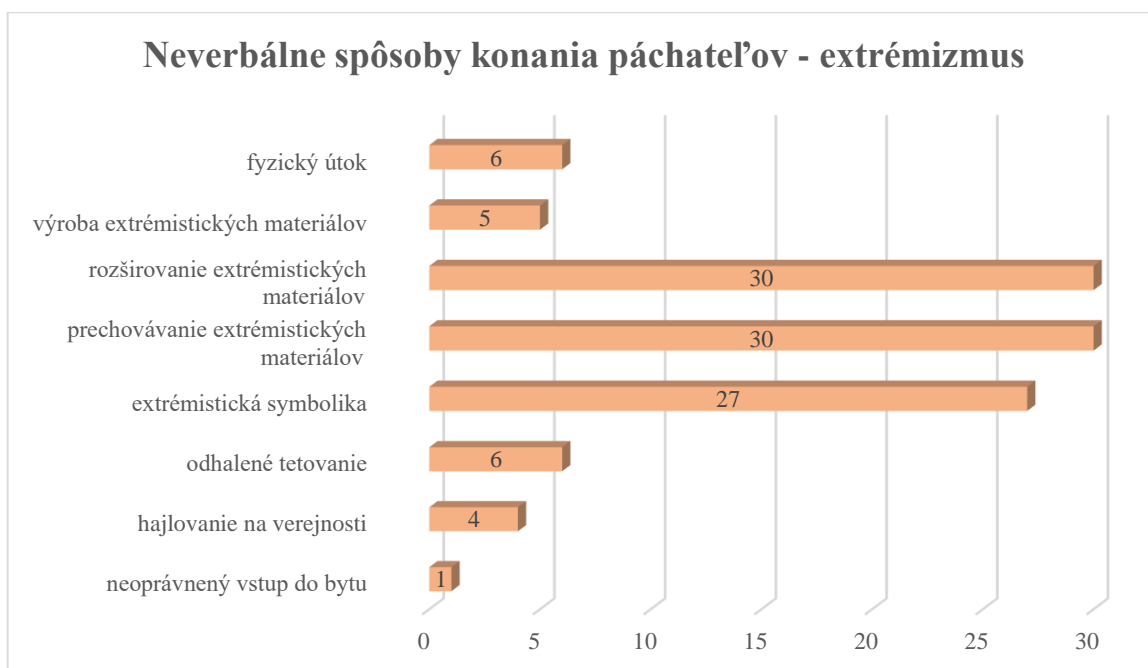
prístupných priestoroch, bolo spáchaných 50 extrémistických prejavov. Ďalších 35 extrémistických konaní bolo spáchaných neverejne. V jednotlivých trestných veciach je vedené trestné stíhanie aj pre viaceré skutky spáchané rôznym spôsobom.

Spôsoby spáchania trestných činov extrémizmu	na internete	na verejnosti	spolu
Nenávistné prejavy	18	14	32
Schvaľovanie, popieranie holokaustu	5	0	5
Schvaľovanie, popieranie režimov potláčajúcich ľudské práva a slobody	4	3	7
Vyhrážky smrťou, ublížením na zdraví	6	5	11
Fyzický útok	-	6	6
Extrémistické heslá, symboly	19	8	27
Odhalené tetovanie	1	5	6
Hajlovanie	0	4	4
Rozširovanie extrémistických materiálov	26	4	30
Neoprávnený vstup do bytu	-	1	1
Spolu	79	50	129
Výroba extrémistických materiálov	-	-	5
Prechovávanie extrémistických materiálov	-	-	30
Spolu	-	-	164

Verbálnych prejavov extrémizmu, ako sú textové príspevky na sociálnych sieťach, či vyhrážky, bolo v roku 2021 zaznamenaných 55.

Neverbálnych prejavov, medzi ktoré možno zaradiť používanie extrémistickej symboliky, hajlovanie, výrobu, rozširovanie, či prechovávanie extrémistických materiálov, bolo podstatne viac, až 109.

Prevaha neverbálnych prejavov nad verbálnymi bola zaznamenaná aj v predchádzajúcich obdobiach. V roku 2021 sa opäť zvýšil rozdiel medzi nimi, keď neverbálne prejavy už dvojnásobne prevyšujú verbálne.

3. Plnenie úloh národnou kriminálnou agentúrou ako gestorom na úseku boja proti extrémizmu

Národná kriminálna agentúra plní úlohy v oblasti odhaľovania trestných činov extrémizmu, vyšetrovania trestných činov extrémizmu, ďalej v oblasti výmeny informácií na úseku extrémizmu v rámci Policajného zboru a Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, aj mimo rezortu na národnej aj medzinárodnej úrovni, a tiež ako kontaktný bod pre oblasť extrémizmu v oblasti národnej aj medzinárodnej spolupráce a ako školiace pracovisko na úseku extrémizmu pre potreby Policajného zboru.

Pri plnení **úloh gestora** v oblasti boja proti extrémizmu v rámci Policajného zboru sa národná kriminálna agentúra plnila úlohy z Koncepcie boja proti radikalizácii a extrémizmu do roku 2024, ktorej zámerom je presadzovať, obhajovať a brániť demokratický právny štát, jeho základné hodnoty a atribúty a apelovať na vytváranie silného demokratického a politického prostredia odmietajúceho nenávistné prejavy národnostnej, rasovej, etnickej, náboženskej alebo inej neznášanlivosti. V rámci členstva v pracovnej skupine Ministerstva vnútra Slovenskej republiky s názvom Dezinformácie a právo sa národná kriminálna agentúra podieľala na vypracovaní návrhu definície skutkovej podstaty trestného činu šírenia nepravdivéj informácie, ktorý je reakciou na nežiadúci zvyšujúci sa trend šírenia tzv. hoaxov najmä prostredníctvom sociálnych sietí.

V oblasti boja proti náboženskému extrémizmu národná kriminálna agentúra pokračovala v dlhodobej spolupráci s cirkevným oddelením Ministerstva kultúry Slovenskej republiky a v roku 2021 sa stala aj súčasťou medzirezortnej pracovnej skupiny Ministerstva kultúry Slovenskej republiky v záujme ochrany detí pred manipulatívnymi svetonázorovými a spirituálnymi skupinami, ktorá má zabrániť prenikaniu nebezpečných spoločenstiev do vzdelávacieho systému.

V rámci činnosti Výboru pre predchádzanie a elimináciu rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie (VRAX), ktorý bol zriadený ako jeden z výborov Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť a patrí do pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky bola národná kriminálna agentúra v roku 2021 zapojená do projektov zameraných na systematickú komunikáciu a koordináciu subjektov zaoberajúcich sa antisemitizmom v Slovenskej republike a na posudzovanie nenávisných prejavov na internete. Naďalej tiež plnila úlohy v rámci Národnej expertnej skupiny na elimináciu rasovo motivovanej trestnej činnosti, extrémizmu a terorizmu.

Na úseku prevencie kriminality národná kriminálna agentúra spolupracovala s odborom prevencie kriminality kancelárie ministra vnútra Slovenskej republiky, Nitrianskym samosprávnym krajom a Starým divadlom Karola Spišáka v Nitre na realizácii projektu „Len aby ste vedeli“, obsahom ktorého je vykonávanie preventívnych aktivít v oblasti extrémizmu na stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti Nitrianskeho samosprávneho kraja.

Pokiaľ ide o **medzinárodnú spoluprácu**, národná kriminálna agentúra sa dlhodobo podieľa na činnosti Siete pre zvyšovanie povedomia o radikalizácii (RAN - Radicalisation Awareness Network), konkrétne skupiny RAN POL zriadenej pod Európskou Komisiou, ako aj na činnosti Európskej siete expertov pre záležitosti terorizmu (EENeT - European Expert Network on Terrorism Issues), ktorá je nezávislou a neformálnou sieťou zástupcov orgánov presadzovania práva a akademickej obce. Konferencie realizované v súvislosti s členstvom v týchto platformách boli aj v roku 2021 zamerané najmä na extrémistické prejavy súvisiace s pandémiou koronavírusu.